

Overweging 9 juli 2023

Matteüs 11, 25-30 en Zach. 9, 9-10

Het is vrijdagmiddag. Franka is net uit school, we hebben boterhammen gegeten en een spelletje gedaan. Net als altijd. “Mama, mag ik Vaiana kijken?” De Disneyfilm over een dapper meisje op een eiland in de stille oceaan dat worstelt met het volgen van haar eigen weg en de verwachtingen die anderen van haar hebben, is al een poosje de favoriet van mijn dochter van 8. “Nu al?” zeg ik. “Je bent net uit school. We gaan niet meteen televisie kijken hoor. Bovendien moet je dat cadeautje voor meester nog afmaken, en je kamer is niet opgeruimd, en...” Ik hoor de onrust in mijn eigen stem. Ik ben moe, en juist dan vind ik het moeilijk om onderscheid te maken tussen wat er allemaal nog móet, en wat werkelijk belangrijk is. “Oké,” zeg ik, een plotselinge ingeving volgend. “We gaan film kijken. Samen.” In de anderhalf uur die volgen, liggen we lekker onderuitgezakt op de bank en volgen de avonturen van de dappere Vaiana. We hebben een heerlijke middag. Het cadeautje is niet af, en haar kamer is nog steeds een puinhoop, maar dat komt wel. Een andere keer.

In die tijd zei Jezus ook: ‘Ik loof u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat u deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden, maar ze aan eenvoudige mensen hebt onthuld.’ Met deze woorden begon vandaag de evangelielesing. Wat ‘deze dingen’ zijn, kunnen we in eerdere verzen lezen: Jezus vraagt aan zijn leerlingen wie Johannes is, noemt hem een profeet, en vergelijkt de mensen met kinderen die elkaar toeroepen ‘toen we voor jullie op de fluit speelden, wilden jullie niet dansen, toen we een klaaglied zongen, wilden jullie niet rouwen.’ Want, zegt hij, toen Johannes in de woestijn niet at en niet dronk, zei men: hij is door een demon bezeten’, en nu de Mensenzoon gekomen is die wel eet en wel drinkt, zegt men ‘wat een veelvraat, wat een dronkaard’. Daarna maakt hij de steden waarin zijn wonderen hebben plaatsgevonden verwijten, omdat ze niet tot inkeer zijn gekomen. Dan volgen de woorden die we vandaag hebben gehoord.

De eerste lezing heeft eenzelfde structuur: we horen hoe Jeruzalem wordt uitgenodigd om te juichen van vreugde, omdat de koning in aantocht is die vrede zal brengen. Maar de verzen voorafgaand aan deze tekst hebben een andere strekking: hele steden worden bedreigd met rampspoed: Ekron ziet zijn hoop in rook opgaan, uit Gaza verdwijnt de koning, Askelon raakt ontvolkt etc. En waarom? Omdat ze vertrouwden op hun eigen vernunft, omdat ze bolwerken bouwden en zilver en goud ophoopten. En toch: de koning komt, en zal zijn land beschermen.

In die tijd zei Jezus ook: ‘Ik loof u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat u deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden, maar ze aan eenvoudige mensen hebt onthuld.’ Wijze en verstandige mensen hebben Johannes niet begrepen, en dezelfde mensen willen ook in Jezus niet zien wie hij werkelijk is. Waarom niet? Het leven schotelt hen iets voor: dansmuziek of een klaaglied, maar zij kunnen daar niet in meegaan. Verstandige mensen – of het verstandige, rationele, pragmatische deel van ons – vindt het moeilijk om mee te gaan wat er aangereikt wordt. Wij willen begrijpen, afwegen, besluiten – onze eigen weg volgen en onze eigen keuzes maken. Wij kunnen ons maar moeilijk overgeven aan wat zomaar op ons pad komt, omdat we geleerd hebben en gewend zijn om de dingen zélf in de hand te hebben. En die mentaliteit gaat al snel gepaard met vlugge vooroordelen: iemand die niet eet en drinkt? Die moet gestoord zijn. Iemand die met volle teugen

geniet van eten en drinken? Wat een vreetzak. Iemand die op straat leeft? Eigen schuld. Iemand die gevlucht is? Profiteur. We zien wat we willen zien of wat anderen ons voorhouden. Wat zien in elk geval niet wat werkelijk is. We durven ons niet meer open te stellen voor wat onbekend is, wat we niet meteen begrijpen. En we bouwen bolwerken en hopen angstvallig goud en zilver op om de schijn van veiligheid en zekerheid op te houden, uit angst dat we de controle over ons leven zouden kwijtraken. Terwijl we die, als we het ons goed bezinnen, überhaupt nooit hadden.

“Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven. Neem mijn juk op je en leer van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Dan zullen jullie werkelijk rust vinden, want mijn juk is zacht en mijn last is licht.” Jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan. Wie is dat niet, zou je bijna zeggen. Met burn-out en depressie als volksziekten 1 en 2, lijkt er toch iets mis te gaan. Hele volksstammen zijn vermoeid en onder lasten gebukt. Wat heet gebukt - we bezwijken er bijna onder. We hebben geleerd om op onszelf te vertrouwen, om ons leven in allerlei opzichten in de hand te hebben. Steeds weer wordt ons direct of indirect voorgespiegeld dat we zelf verantwoordelijk zijn voor ons succes – en ons falen – en wordt ons tegelijk duidelijk gemaakt perfect het nieuwe normaal is en falen eigenlijk geen optie. Dusdanig, dat het juk van de wereld voor veel mensen werkelijk ondraagbaar wordt. Aan alle kanten voelen we ons opgejaagd, klemgezet, onder druk. *Dan zullen jullie werkelijk rust vinden, want mijn juk is zacht en mijn last is licht.* Wat een verademing. Wat een vrijheid. Zouden we het kunnen – het juk van de wereld af en toe wat meer te herkennen voor wat het is, en het de rug toe te keren? Zouden we voor het pad van Jezus durven kiezen?

Ik moet jullie iets bekennen. Het voorbeeld waarmee ik deze overweging begon, is niet waargebeurd. Nouja, de eerste helft wel, maar heel regelmatig eindigen dit soort middagen toch in het gehaast knutselen van cadeautjes en allerlei andere dingen-die-nog-moeten. Het ontroerde me toen ik opschreef hoe ik met Franka film ging kijken, omdat ik me realiseerde hoezeer ik ernaar verlang om op dat soort momenten te kiezen voor wat goed doet. En het juk van de wereld de rug toe te keren. Ik hoop dat het me in de toekomst vaker zal lukken om de weg van de vrijheid te kiezen.

Liesbeth Jansen